

Entrevista a Anna Aguilar-Amat, professora de Terminologia Aplicada a la Traducció, directora de Quarkpoesia i poetessa

QUARK és el nom que reben les sis partícules elementals de la matèria.

QUARK és un programa d'ordinador.

QUARK és un formatge fresc i untuós.

QUARK significa nimietat en la llengua de Goethe.

QUARK és el caos i és l'ordre; un pas cap a l'anomenada Tercera Cultura, en què la ciència i la poesia hauran de trobar vies d'unió.

Quan va néixer Quark poesia?

QUARKpoesia va néixer l'any 2000 amb motiu del Fòrum de les Cultures com una associació sense ànim de lucre com un projecte per portar poetesses vives europees a Barcelona. Després vam entrar en contacte amb Cultura en Viu i arran de saber que l'Aula de Literatura havia plegat ens vam oferir com a Aula de Poesia i ens van fer un lloc. Al principi ens va donar suport l'Aula de Poesia de la Universitat de Barcelona, una organització que ja porta 18 anys treballant.

En què consisteix el projecte?

Vam fer un web on vam anar penjant els poemes de tothom qui s'hi interessava i vam començar a organitzar recitals i actes. Volíem fer una aula d'investigació des d'on organitzéssim activitats de tipus interdisciplinari: trobades de poetes i titellaires, poetes i pallas-

sos... Ens hem basat sobretot en la recitació oral i ens hem centrat en la poesia en català; no s'ha discriminat cap llengua però la idea era afavorir les llengües minoritàries i poetes vius, no ens hem dedicat a autors ja morts o clàssics, ja que la nostra intenció era descobrir veus noves, maneres de fer noves, espais nous... Així mateix, hem intentat buscar la provocació i cridar l'atenció perquè la poesia era una cosa molt oblidada, burgesa, missaire i carrinclona. Hem

"Hem intentat buscar la provocació i cridar l'atenció perquè la poesia era una cosa molt oblidada, burgesa, missaire i carrinclona"

intentat donar-li la volta i fer-la més experimental i un mitjà d'expressió per a la gent jove.

Qui en forma part?

En un començament érem membres de l'Associació que vam crear arran del fòrum (Josefa Contijoch, Dolors Miquel, Montserrat Abelló), sent jo el nexa amb l'Autònoma, però cada any hi han anat passant diferents persones que ens han ajudat. Jaume Pons Alorda, que va ser premi Martí Pol aquí a l'Autònoma, m'ha ajudat moltíssim a dinamitzar el projecte, i també Francesc Gelonch i molts altres. El nucli de trobada ha estat el bar Horiginal a Barcelona i el web que fèiem des d'aquí. Ara hi 70 o 80 persones penjades al web que s'han vinculat

al projecte i n'han participat. Funciona com un club d'amics, i molta gent simpatitza amb el projecte.

Quin paper hi juguen les dones?

QUARKpoesia va néixer com un projecte destinat a donar veu a dones poetesses dins el Fòrum. Tanmateix fora d'aquell context va deixar de ser restrictiu. No volíem que el projecte fos discriminatiu de ningú ni de res, però ens volíem centrar, això sí, en col·lectius poc escoltats, com poden ser els joves i les dones, i prioritzar les llengües minoritàries o menys traduïdes. Preferíem situar-nos en la perifèria geogràfica, de gènere i d'edat. Vigilàvem que sempre hi hagués nois als recitals perquè no ens interessa cap actitud discriminatòria, seria l'actitud contrària al que perseguíem.

La perifèria geogràfica?

L'Autònoma és un context ideal per fer connexions dins els països catalans, ja que no està al centre però hi conflueixen estudiants de diverses procedències. De fet, un dels projectes més interessants de repercussió política més important que hem fet és la xarxa uniVersos (podeu veure un destacat a la plana de QUARKpoesia), que aplega les aules de poesia vinculades a les diferents universitats dels països catalans. Però el concepte de perifèria significa també un punt de vista cultural: des de la perifèria es veu que passa al centre, però des

"L'Autònoma és un context ideal per fer connexions dins els països catalans, ja que no està al centre però hi conflueixen estudiants de diverses procedències"

del centre no es veu que passa a la perifèria. També hem intentat unir les veus del Vallès Occidental amb les del Vallès Oriental.

Quin tipus de rebuda ha tingut?

En la mesura dels recursos i les forces que teníem, déu n'hi do la feina que s'ha fet. A través dels alumnes, hem portat moltes persones de l'estranger. Des del web se'n poden veure els resultats i la quantitat enorme de gent que s'hi ha implicat... Quark ha tingut una repercussió clara, de fet, és conegut arreu; també hem fet molt esforç publicitari. Hi ha hagut estudiants de la UAB que han resultat després figures, com Laia Martínez o Jordi Nopca, que ara mateix són convidats en molts recitals. Hem destapat molta gent que, amb més o menys mesura, s'han propulsat. Personalment, ha estat una experiència molt enriquidora.

Pel que fa al suport polític, heu rebut una bona acollida?

Hem rebut un pressupost cada any procedent del vicerectorat de Cultura anterior, presidit per en Joan Carbonell, per muntar actes, convidar gent de fora, pagar viatges... A banda d'això, el Servei de Publicacions de la UAB ha aportat la publicació de la

col·lecció de poesia *Refraccions* i la Institució de les Lletres Catalanes ens ha ajudat amb uniVersos. El Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison ha col·laborat aportant-hi els locals, i el mateix ha fet el bar Horiginal de Barcelona, entre altres. Ara ens veiem també afectats per la crisi i ens prenem un descans per poder repensar el projecte. Créixer o morir, oi? La idea és créixer, però de moment descansarem.

S'interessen pel gènere poètic les generacions d'estudiants actuals?

Jo diria que cada cop més. Els recitals, les webs, els blocs i les revistes electròniques són molt més efectius i comunicadors que els premis, publicar i vendre pocs llibres. Crec que hi ha una necessitat molt gran de la gent jove per expressar-se. Hi ha festivals de poesia arreu, i la gent jove és la més convidada, la més desinhibida, la més entregada en la recitació...

Com valoren el panorama de la poesia catalana?

És un moment estel·lar de l'oralitat i d'expressivitat de la llengua. El català ha tingut un esclat; després del franquisme va anar naturalitzant-se fins a normalitzar-se, i ara ha arribat a un moment de maduresa; és la poesia que ho posa de manifest. Així mateix, el llibre escrit ha perdut valor. Evidentment, pel qui publica sempre és un currículum, però com a eina de

difusió, l'oralitat ha agafat el protagonisme. Hi ha moviments a Manresa, Caseres, al Delta... Una altra cosa és la poesia que publica Enciclopèdia catalana o Edicions 62, que segueix les seves vies clàssiques.

Teniu alguna vinculació amb les facultats?

La voluntat de Quarkpoesia era que fos una aula de poesia vinculada a Cultura en Viu i lliure de la influència de cap facultat, perquè fins aleshores el que s'havia fet en l'àmbit de la literatura estava sempre relacionat amb les filologies. Volíem donar cabuda a poetes de matemàtiques, per exemple, com és el cas de Xavier Xarles. Ho hem aconseguit a través de les persones, no en l'àmbit institucional. Vam anar a facultats com Econòmiques o Medicina a fer recitals de poesia pels passadissos, les aules i els bars, però no van tenir èxit, els estudiants van molt per feina.

La poesia és un gènere minoritari?

És minoritària des del punt de vista de màrqueting, però tothom fa poemes, o n'ha fet en alguna ocasió, i s'hi sent identificat. Hi havia un pudor dels estudiants per reconèixer-ho, però a mesura que la gent ha anat veient que comunicar idees i sentiments era positiu, s'ha anat desinhibint; això sí, sempre amb correcció lingüística i una actitud de respecte cap a la gent que parlen una llengua. Es poden expressar idees polítiques i sobre la

“Sempre he publicat en català, tot i que jo sóc bilingüe de naixement, perquè aleshores vaig considerar que el català era una opció molt més interessant pel fet que hi havia més a descobrir”

moral sense insultar ningú, cosa que no vol dir que no es puguin dir paraulotes, sinó que s'han de posar bé. Per altra banda, cal veure que la poesia és arreu, a la publicitat, als altres gèneres artístics... és una mena de lubricant del pensament que ho impregna tot.

Estàs escrivint en aquest moment?

No ho deixo mai de fer perquè la poesia és com una teràpia per a mi. Com si somniés despert. Tot acte artístic serveix per plasmar les incògnites que apareixen quan estàs vivint i no quedar-te les preguntes dins. El que passa és que la feina de fer un llibre demana temps, i el fet de recitar i organitzar recitals d'altres no m'ho ha permès. Ara tinc dos llibres per enllestir, un en català i un en castellà. Sempre he publicat en català, tot i que jo sóc bilingüe de naixement, perquè aleshores vaig considerar que el català era una opció molt més interessant pel fet que hi havia més a descobrir; però ara m'agradaria publicar aquests dos llibres junts perquè el que expresso en català i el que expresso en castellà resulta molt diferent a causa de les diferències idiomàtiques que té cada llengua. Això no té

cap significat polític, només lingüístic i poètic. La poesia és experimentar, portar el llenguatge al límit com a representant d'unes vivències al límit de la seva interpretació •

Més informació:
www.fti.uab.es/quarkpoesia/